

ԼԱՊՏԵՐ ԴԻՈԳԻՆԵԱՆ

ՀԱՆԴԷՍ ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼԱՊՏԵՐԻ ԽՐԱՐԱՆԻՔԻ շրջանը 60 օրնակ է
Շրջանին դիմել և դահեկան ԿԱՆՈՒՄԻ . . . 40
Գաւառաց համար » . . . 50
Կիտաղբանին » . . . 25

Չեւքէ հատը փաղա . . . 40
Նամակ կամ ուր է գրութիւն պէտք է ուղղել
առ. Տնօրէն և Տէր Արամ Աշճեան Կ. Պօլիս
Կաւսութեան խան վերի յարկ թիւ 7 :

Ա. ՏԱՐԻ Ա. ՇՐՋԱՆ

1888 ԱՊՐԻԼ 9

ԹԻԻ 19

ԿԱՐԴԱՆԻ ՄՈՌՅԻՐ

ԼԱՊՏԵՐԻ այս թուոյն հեա մեր
Մեծայարդ բաժանորդաց կուղար-
կենք անսակ մի նուէր, Կաղանդի
առթիւ տրուածներէն չըլլալով հան-
դերձ՝ այնքան հաճոյք և ուրա-
խութիւն պիտի պատճառէ զայն
ընդունողներուն, — կը յուսամք-
որ երբէք իրենց կենաց մէջ չպիտի
մոռնան ո՛չ գնուէրն և գնուիրու-
տուն :

Այս նուէր բան մ'է, որ չուու-
ուիր . . . հոգի ալ չունի . . . բայց
կը շարժի եթէ շարժեալ, ո՛չ ամա-
ռը կըլլայ, ո՛չ ձմեռը . . . դէպքը
այնպէս բերաւ որ այս օրերուս մէջ
ըլլայ . . . Ի՞նչ է : Չեմ, յուսար որ
դիմնաք . . .

- Մառնիլ :
- Բայց չուուիր, ըսի :
- Որացոյց :
- Չդիտցար, օրացոյց ամեն
առեւն կըլլայ :
- Խալխան պարբեր :
- Թամամ :
- Հապա ի՞նչ է :
- Մէկ պայմանս մը կըսեմ,
եթէ փշտանաս ոչ ես խրկած ըլլամ
ո՛չ դուն ընդունած ըլլաս :
- Շատ աղէկ :
- Իսկ թէ խօշըդ դայ, դու
ալ իմ նուէրս խրկես :
- Ի՞նչ :
- Դրամ :
- Ըսէ ուրեմն հեաքրքու-
թիւնս կը շարժես :
- Բաժնորդ աղնոյն անդորրա-
դիրը : Ըսի դնաց :

Ա.ԶԳ.Ա.ՅԻՆ

Մի քանի շաբաթներէ ի վեր
թաղային խնդիրներն վերստին կեն-
դանաթեան նշաններ ցոյց կուտան:

Այս խնդիրներ, որ փոքրիկ
կռիւներու երեւոյթն ունին, ա-
ռանց հետեւանայ չեն կրնար ը-
լող անշուշտ Ազգի մը մէջ, որ ա-
ռաւել այժմ խաղաղութեան պէտք
ունի իւր սկսած դատաւարակութեան
դործն յառաջ տանելու համար:

Ո՞վ կրնայ չգիտնալ թէ մեր
Ազգային վարժարաններն անսկզա-
կան կապ մ'ունին իրենց թաղին
եկեղեցւոյն հետ, զոր կը կառու-
վարէ թաղական խորհուրդ մը առ-
նաւորն 8-9 անդամէ բաղկացեալ:
Եթէ այդ թաղ, խորհուրդն վեճեր
ունի իւր անդամաց մէջ, անշուշտ
եկեղեցւոյն, դպրոցին և թաղական
խորհուրդին մէջ եղած անհրաժեշտ
ներդաշնակութիւնը կը խանդարի.
և այս պարագային ամենէն աւելի
աուժողն դպրոցն է, որ թաղին
անտուկին հաստութիւնը չզրկուողա-
բար կը կառավարուի:

Ուսանողաց ամաթնաշախերն
կրնան անխշատակ անցնիլ, ա՛յնքան
աննշան թիւ մը կը կազմէ անոնց
հասոյթն:

Զգիտցու իր լու մը թէ այս տը-
խուր պարագայն, այս գրամական
խնդիրն Ազգ. վարժարանաց յուսի
մատակարարութենէ՛ն, թէ՛ նիւթա-

կան թէ ուսումնական, յառաջ ե-
կած է, թէ՛ ծնողաց անփութաւ-
թենէն առ Ազգ. վարժարանս: Որն
ալ ալ լլայ սակայն պատճառն,
մեզ՝ հայոց համար պատուարեր
չէ, հա՛րկ է պատճառն բաւնալ:

Ծնողք անանք կրնան անփոյթ
դտնուիլ. բայց թաղական խորհրդ-
աց այս անսպասելի վեճերն զանազ
իրենց տնօրէնութեան մէջ քաջա-
ւերելի զոտ ուրիշ բան չեն կրնար
ընել: Զանազան է որ անհոգ ծնողաց
ճանչցնողներ ելլեն իրենց պարտա-
կանութիւնը, չէ թէ անոնց ան-
տարբերութիւնն արդարայնապէս կը-
ռիւներ ըլլան աւ ըլլան միշտ:

Շատ ծնողաց միակ պատուա-
խանն այս է, երբ յանդիմանէ ոք
նոցա՝ իրենց անփութութիւնն առ-
ապկային վարժարանս. Ազգ. վար-
ժարաններն մեռած են, թաղականք
չեն խորհիր իսկ թէ վարժարան մը
ունին իրենց հոգածութեան ա-
ռաքելոյ. վարժարանք անհոգ են
և անխշատակութիւնը կը տիրէ:

Իրաւացի՞ են այս բոլորք. թէ
լոկ խուսափողական պատուական-
ներ, բայց մարդ ո՛րչափ տուն կըր-
նայ խաբել զուրիշ մը, երբ մանու-
ւանդ մտալին մը կայ որ կը դատա-
ւարտուի. զրպարտութիւնք են
այսօրէն բոլորք. ինչո՞ւ զրպար-
տեալք չեն յառներ իրենց պատիւն
պաշտպանելու. սլլ մանաւանդ ա-
հա յաճախողէպ վեճերով կար-
դարացնեն բողոքներն Ժողովրդեան.

Բայց ճշմարտութիւնն այս է
թէ թերութիւնք երկուստէք են.

նա իւր կռիւն ու գծառութիւններն ունի միշտ, սո՛ւ իւր յամառ անփութութիւն՝ հիմնեալ այդ գծառութեանց և կռւոյ վրան. ո՞վ կարգելու այս վերջեոց ելլել համար պահանջել, և այս կերպով բարձի թողի չընել իւր վարժարանն, ուր դաւակ մը ունի դաստիարակուելու համար խրկած:

Հիւանդը կը թողուն կը փախչի՞ն թէ կը խորհին դարման տանիլ անոր, բժիշկ կոչել, և պէտք եղած դեղերն մատակարարել, Հայ ծնողք իրենց վարժարաններն երեսէ թողած են, և այս ընթացք արդարանալի չէ: Թաղ. խորհուրդք կը ճանչնան ծնողաց այս տկար կուլը և կը վարուին դուցէ ըստ այնմ:

Վարժապետն, որ պէտք էր միայն իւր բարձր գործոյն մարդն ըլլար, յաճախ, կը տեսնեմք որ՝ գործիք կըլլայ այս ու այն կողման կամ մանաւանդ իւր անձնական շահուն: Քիչ մը ուշադիր եզիր, և ահա՛ պիտի տեսնես որ սա կռւոյն մէջ դպրոցին մէկ վարժապետը մատ ունի, միւսին մէջ ուրիշ մը գլուխն ալ դրած է:

Անորդ պաշտօն . . .

Այսպիսի դէպքեր չատ կը ըսենք, դու թիւն Աստուծոյ որ իրենց կոչման արժանաւոր վարժապետներ ալ ունինք, այլ զանոնք միայն վնասուելու է, որպէս զի վատերը յուսահատին և խուսափեն, կամ, զայս աւելի կը փախաղենք մենք, դարձի դան:

Իւր գործին գիտակցութիւնն

ունեցող և արդարեւ խրախուսանաց արժանի թաղ. խորհուրդ մը՝ մի այսպիսի փորձութիւն ունեցած է այս օրերս, վարժապետութեան անարժան վարժապետներու խաղ մը, որ քիչ մնաց թագն ողջոյն խանգարէր, բայց ինդիրն շուտ հասկցուեցաւ բարեբաղդաբար, և խաղաղութիւնը հոն կը տիրէ տակաւին:

Ինչո՞ւ այս հակադդային վարմունք, ինչո՞ւ ստեղծութիւն առ իրեարս: Ըսինք և կը կրկնենք. Աղգն տաւել այժմ պէտք ունի խաղաղութեան և սիրոյ, ո՞րով միայն կարելի է յառաջդիմել ի դաստիարակութեան, և արձանանալ ի շարքս լուսաւորեալ և գիտուն ազգաց:

Ժամանակն անցած իսկ է թերեւս, բայց լաւ է անագան քան երբէք. ալ վերջ տամք այսպիսի անտեղութեանց, այս կռիւներն Աղգին տունը կը կործանեն: Ճշմարիտ հոգարարձուք՝ ազգային հոգոյ, ճշմարիտ վարժապետք՝ վարժիչք հայ մանկուոյն և ճշմարիտ ծնողք՝ ճշմարտապէս սիրող իրենց սրբւոց, ահա՛ մեր պէտքերն:

Այլ այս պէտքերն միայն ըզգայով չըլլար, գործելու է. թէ պէտ գգալն ալ քայլ մ'է դէպի գործ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Օգոստոսի ամիսը Մուլթանին վերջին բարձր իրարատեին համեմատ՝ խառն ժողովն որոշած է Պեշիկթաշի դերեզմանտուունն անյապաղ շրջափակել, և խնամ ամենի միջոց վայելուչ վիճակի մեջ պահելու ջանքն Մյու որոշում անմիջապես դրանու բարար յանձնարարուած է Պեշիկթաշի Դեր. Բարողչին և Թաղ. խորհուրդին:

Խառն ժողովը իւր չորեքշաբթի աւուր նստին մէջ, ի ներկայութեան Ազգ. ժողովոյ Մայր Կիւանին որոշած է երուսաղէմի պատրիարքական մարտիրոսին խմբագրութիւնը, որով պիտի խնդրուի Կոյս. կառավարութենէն ընդունիլ Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազանի Կ. Պոլսոյ Պատրիարքութենէն հաժարակմնն, վտերացնել Ն. Ամենապատուութեան պատրիարքական պաշտօնն յաթոռ երուսաղէմայ և արտօնութիւն հնորհել Տեղապահի մը ընտրութեան:

*

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն երեքշաբթի Բ. Դուռն երթալով՝ տեսակցեցաւ Արտաքին գործոց

նախարար վսեմ. Սայխա փաշայի և խորհրդական վսեմ. Տատեան էֆէնտիի հետ:

Ղալաթիոյ Կեդրոնական վարճարանի խնամակարութեան խնդրանաց համաձայն՝ Դրամուէյի ընկերութիւնն որոշած է պեղլ մ'ընել երթի եկի տոմսակաց դնոյն վրայ այն աշակերտաց համար, որք Օրթոդոքսէն և Պեշիկթաշէն կը յաճախեն յիշեալ վարճարանն, Մյու աշակերտք պիտի հետեւի 20 փարսնոց պիւնուրայ յատուկ տոմսակով պիտի կարենան կատարել իրենց օրական ուղեւորութիւնը:

Ռուսմանական խորհուրդը միտադիր է Ռուսմանական կաճառ մը հաստատել, և կրթական գործին մը մասը տալ, նոյնպէս բարձրացնել ուսուցչաց և դասախարակաց վիճակն:

Ըստ յիշատակութեան Զարտիկ Պոսթոն, լրագրոյ՝ բանտարկեալ հինգ աղջայինք, որոց մէջ է և Մարքեան Մկրտիչ էֆէնտի, երկուշաբթի շոգենաւով զրկուեցան իրենց աքսորավայրերն:

Դատաստանական Խորհրդոյ պահուստ անդամաց տեղ նոր ընտրութիւն կատարուելով, նոյն Խորհորդոյ անդամ կարգուած են Մկրտիչ Էֆէնտի Մէղպարեան և Միհրան Էֆէնտի Յովակիմեան :

Ուսումնական Խորհրդոյ կազմած Յանձնաժողովոյ որ պիտի ճշդէր Հայերէն քանի մը տառերու արտասանութիւնն, որոշումն դարձեալ յետաձգուած է, Պ. Գ. Նիկողոսեանի մէկ առարկութեան վրայ, և ըստ այնմ՝ առարկութեան՝ սոյն խնդիրն վերջնական եզրակացութեան մը յանգելէ առաջ պիտի ներկայացաի տղային բոլոր դիտնական հաստատութեանց, որպէս Էջմիածնոյ, Երասխանոյ, Վենետիկոյ և Վիեննայի միտքանութեանց, Էջմիածնոյ Գէորգեան ճեմարանին, Մոսկուայի Լազարեան ճեմարանին, Թիֆլիզի Ներսիսեան դպրոցին, և ակունուոր հայտղ խառն :

Սմեռ. Տ. Մկրտիչ Ս. Արքեպիսկոս Խրիմեան վանոյ վարուցոյ վանուց վանահայրութենէն հրաժարած լինելով, Խառն Ժողովն ցաւօք ընդունեց անոր հրաժարականն :

Արդարեւ ցաւալի է այս հրաժարում, զի Սմեռ. Խրիմեան Հայրիկի նոյն վանուց պայծառութեան

համար մինչեւ դարդ տարած խր. նամքը անուրանալի է :

Այդ պոչոսն առժամապէս յանձնուած է վանոյ առաջնորդաբանին :

Ցաւօք սրտի կը ըսեմք թէ Խա. կիւտարու Սէլամիյէի Թաղ, Խորհուրդն, որ սիրելի էր զամբի գործունէութեամբ, այս օրերս մերթ ընդ մերթ խոչընդոտներու կը հանդիպի անանց չարակամաց գործիք դարձած վարժապետներու, որոց կոչումն ոչ այլ ինչ է, բայց վարդապետել զբարին :

Խառն Ժողովն իւր Զորեքչարթի աւուր նստին մէջ Քարբեղի համար առաջնորդական ընտրելեաց հետեւեալ ցանկը պատրաստած է.

Արժ. Յովսէփ վրդ. Ս. Վաղեան
» Յովսէփ » Սարաճեան
» Եղիշէ » Ա. Վաղեան

Հրատարակուեցաւ Խիսովի մարտի ամսաթիւն հետեւեալ բովանդակութեամբ
Քաղաքապետութեան փաստերը. — Աւանին տնտարաններ. — Դիմակը. — Թղթիկ մասը. — Հախնեաց հնչմանք. — Թղթակցութիւն Խիկորի. — Ծաղիկ և Թատրոն. — Թղթատար Խիկարի :

ԱՌՈՂՋԱԲԱՆԱԿԱՆ

Գ.

ԼԱՆՈՅՑԶ

Այն պարագային՝ յորում մօտաներու արարիչ փառիզ կը յուզուի նոր դարնան գալստեան պատճառաւ, և կը խորհի հեղինակել մի այնպիսի մօտա թէ կանանց և թէ արանց համար, որ իւր տեսակին մէջ նշանաւոր բան մը ըլլայ, և գերազանցէ իւր նախորդները, աւելորդ չենք համարիր մեր այս աւուր առողջաբանականն նուիրել հանգերծի, և Դիոգինեսայ առողջարանական մօտան յանձնարարել ճաշակի տէր երկտասարդաց և երիտասարդութեաց, քաջալիրութիւն նիս միտաւելով միայն օգտակար ըլլալու խիստ գովելի հաճոյից մէջ:

Կարի յայտ և առաւել քան զառաւել յայտնի է որ հեազհետէ եկած մօտաներն իրենց նախորդաց համառօտութիւնքն են:

Իրաւ է որ, բնական օրինօք, ամեն ինչ ամման ենթակայ է, սակայն հանգերծեղինաց մասին այնպէս չէ, և չլրնար ալ ըլլալ. պէտք է անշուշտ որ հանգերծներն լինին նուազման ենթակայ:

Ձէ՞ք տեսներ անցեալ տարուան և իր նախորդ բանդալօններ.

բուն մէջ եղած այն մեծ տարբերութիւնը: Ստուգիւ երեւոյթն քիչ մը տհաճութիւն կը պատճառէ, բայց աչքն սովորութիւն ունի ամեն բանի վարժուելու, որպէս ականջն ամեն նորութեանց հանդուրժելու:

Ըսածս օրինակաւ մը բացատրեմ:

Այս շարթուն սկիզբը հայ ընթերցատէրք պատիւ ունեցան հայ թերթի մը մէջ կարդալու հայ լեղուի կանառէն ընդունած նոր բառ մը, «բացակայել» որ ձեւով ֆրանսական է, բայց նշանակութեամբ հայ: Առջի բերան, իներկայութեան այս բառին, ականջներն շարժիլ սկսան, որովհետեւ կղզային թէ նորութիւն մ'էր, բայց ահա՛ այսօր ամենքնիս ալ կրնանք խոստովանիլ թէ, «բացակայել» ն սիրուն բառ մ'է:

Շնորհակալութիւն տա մեծ հեղինակն

Այսպէս է այն, առջի բերան խորդ երեւցած բանն մէկէն ի մէկ անարգելու չէ, մանաւանդ հանգերծի մասին, նա մոնաուանդ Դիգինեսան առողջարանութեան յանձնարարած հանգերծեղինաց համար, որոց վրայ ահա՛ կը խօսիմք անվարան, այս անգամ գրաբառ լեղուադի կասկած լինելով թէ արդի աշխարհաբառը շատ չպիտի ազդի, կը վախնաք որ մեր առողջաբանական ընտիր յօդուածներն կարսուին տարածամ, և ապագայն չկրնայ օգտիլ անոնցմէ:

Բայց որովհետեւ հին գրաբառ

ուն ալ մեռած է արդէն, նորաստեղծ գրարատուն կրնդ ունիմք գործածել այս պարտքային մէջ, գրարատուն, որ հիանալի և յանկուցիչ է միանգամայն, և որ ընդունուած արդէն ի հայ վարժարանս, ի հայ տնայայտի :

Առ հայ մօտայտեբն, չոր ի բաժնու աշխարհի, ի ներքոյ և արտաքոյ, ի խորոյ և ի ճօրոյ, և ի յամենայն ժողոպի և ծուխոյ մեծուտարած աշխարհիս, զոր ստեղծ Աստուած ի հոգոյ և ի ջրոյ :

Յայտմամբ, և ի ժամանակս սամ ի պարտ է ձեզ զգենուլ բանթալոն կարի յոյժ համառօտեալ թէ ի վաշայից և թէ ի միջոյ, երկայնու թիւն նորին մի սանաչափ, և զայնու թիւն թղաւ, քողեղով գործեալիք զի վերուստ, զի մի ներանարով նեղասցի և պէօհիւղիւր արտայց պարծախուսն ձեր բարակաձեւունս :

Զիրմախանս ի յետուստ կողմանէ եղիցին, և ճէպքն կրկին, յաջմէ և բնդ տհեկէ, և ի ճէպն զերիս խաթս, ներքնտուսն, միջնատուսն և վերնատուսն արտայցն ի նոսին, ի զիւրտ թիւն գրամոյն տեղաւորելոյ :

Զգոյնն եղիցի խոյի իմն կամ կարագոյն, նաւթիւ ծեփեցիս վնա զի մի յորժամ անշեմիյէ շրջիցիս յանձրեւաց ջրառու լինիցի, և հում մայահրաւէր յարդարեացի :

Զէլեկան անճէզ գործիցէք զի զկուստն չաւեացէ, և բէտէնկօթն

որ ի վերայ, կունտս կունտս ունիցի մի :

Նոյնպէս բէտէնկօթն և որ ի ներքոյ ելեկն ի Լուխնական չախայէ եղիցի, վայրունս, խատուտիկս պողտիկս, սի բունս և գեղապայ ծառս : Զբառտըսին շուրջ զբէտէնկօթիւ քան զբէտէնկօթն զայն փորելիս եղիցի, զի վեշքն որ զբէտէնկօթիւ պար առեալ, երեւեցին հանգոյնս փիւսկիլի գեղայօրէն պաւն ճեալ և զարդարեալ :

Զլլածակողմն ի դուրս զյուսնոյի, այլ սլխր իմն, զի քոռսէս կարծիցի զնորին տակօվն տեղաւորեալ, և զի կարծքն, և որ ընդ նովա սիրան, ճիւղին, տաղան, պէօլրէկն ընդ նմին և պաղըրսախքն և որ ի կարդին, ախլս հարթս յաչս անխանիցի և մի ծուռս և ի խայթս :

Եւ որ վասն վնացին և փողկապին իրք են, այն ամենեցուն յայտնի է, մի՛ բիծս, մի՛ աղտս, մի՛ պըռըշտուկս, մի՛ աթերս և մի զաթերս, այլ պարզս, անբիծս, անաղտս, զի գաղան և զրիծն, որ զնսքօք շողայցեն, արգել հայելոյ ի ձեզ եղիցին աչոյն կանացեաց :

Եւ առ կուսանս այս բանք խրատախանայ :

Ըստ նմին օրինակի հանդերձից արանց սլխր յայցելոց և կոկիւցելոց արտայցն զշրջազեռաս քոյին, ըստ նմին ձեւոյ արտայցնս, թղաւ յերկայնու թիւն և թղաւ ի լայնու թիւն, ճարմանդունս, քօռտէլտս փիւսկիւլըս, պունճուխունս, չնկըռտախըս կարեացն ի վերայ, զի երեւելի

կայցես, և աչք ամենեցուն ի քեզ հայիցին և տիք տիք հայիցին, վասն ըրէնկին ազատութիւն եղիցի, զիւարդ ում և հաճոյ թուիցի, այլ սեւաւս, մի աշըխըս, զայն հրամայեմ և զայս արգելում:

Վասն կուսացին ըւընտիկս աւսեմ լինել. քայլիցն խափանարար և ոսոմանցն թարմատար:

Զվեր կոյս զըջադդեատին զնազիք գիմն յարդարեսցի:

Մի լոգիկս զուսովք, մի ֆոռիմաս, մի որ ինչ բառ ամեն օրինակի իցեն խափանել դեղեցկութեանն երեւելոյ:

Զչափիայն քիւֆէ յաղատիւս կատարեսցի, եօթն կանգուն յերկայնութիւն, և յերկուց կանգնաց ի լայնութիւն, փետուրս բազմաճամուկս զնաւաւ, և գրիչ մի փետուր ի ծակն որ դռանիցի անդանօր:

Եկ իջուք ի վայր և ի կօշիկն վճարեսցուք, որք բառնալոյն են զոտկուն ձեր մինինիկս: Պատուէր դնեմ զի բարձրակրունկք լինիցին: Բարձրապատիւ յարդարել զձեզ, և կրունկք ոչ փայտեայ, զի մի խորտակիցին ի քարիցն ընդդէմ յորուցերոց ի դեպ ի նստիլ ի տուն պ ի յառնել. յերկրոյ հրամայեմ զայնս, կրճատնս ի միջոյ, իմա՛ կօշիկս դալայլանս:

Այսպէս եղիցին և արանցն բօթինք. մի հինք, այլ նորք, մի տըձեւ այլ ձեւ ի ձեւ զի ստքն որ ի նոսին, մի բողոքելով բողոքիցին, և զկճեցուցանիցեն զսիրտս ձեր զիւրազորովս, սիրաղեղունս, և

դարձեալ երգիծուցանիցեն:

Այս ամենայն որ ի վերոյ գրեալ բանք բառ օրինացն առողջարանութեան համեմեալ և վարդարեալ և մեծաւ խնամով պատրաստեալ, յայս է և ոչ անյայտ գիտարձանդեսցի, և օգուտն եղիցի, ծնցի և բազմապի ուր ուրեք և իցեն մօտայատիրացդ ասեմ, որոց ի ձեռն առնումք զառողջարանական զաւտիարակութեան զայս վաստակ մեծաքիրտն, զի ուր և աղէտքն զնովաւն ի քարտէս ծայրատեալ խնամալին ի պարտիչ տարախոխեալ հանդուցին ի հազուոյ լինելոյ ի դատուցն զարմանորեաց յայս աշխարհ դոյաղելոց զնովին իրացն այսպէս իմն մատակարարելոյն խնդամտեայ և մեղ նոցին հետեւողացու ինչ ոչ պակասեայ տաւել և ուսուցանել որոց պէտքն իցեն ամենեցուն, տա՛մէն:

Ա. ԶԴ

Լուստերի առաջին թիւէն մինչեւ 17 թղթի ը կը դանուի միայն մեր տպարանն, կը վաճառուի ի գին 23 դահեկանի:

ԲԱՆԱՌԱՐ ԴԻՈԳԻՆԵԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏՈՒԹԻՒՆՔ

- և գ Հասարակ դպրական
 յ գ Յառակ դպրական
 ա ա Ածական անուն
 մ ա Միջակ անուն կամ տծական
 դ Դերանուն
 ն Նախադրութիւն
 բ ն Բայ ներգործական
 բ ջ Բայ չէզոք
 բ կ Բայ կրաւորական
 մ շ ն խ Մակապ, չափապ, ձայնոր-
 կութիւն խառըրիւ
 ա ն Արդի հայերէն
 հ ն Հին հայերէն
 հ ա Հին ախարհարաւ
 ծ բ Ժողովրդական բառ
 փ բ Փառաբանական բառ
 տ բ Տաճկերէն բառ
 յ բ Յունական բառ
 գ բ Գաղղիարէն բառ

Ա.

Արդար. ա ա -- Այս բառն Հա-
 յերէն չէ, բնորաբանք շատ տար-
 բեր կարծիքներ կը յայտնեն ասոր
 նկատմամբ, սակայն, ճշմարտու-
 թիւնը խառախանելու է, եւրիշ ող-
 ւաց մէջ ոչ գործածուած չկայ իբր
 սուրբ կրնանք ընդունիլ թէ առա-
 կերէն արդար բայէն ելած է, ելածն
 ալ սխալ է, պարզապէս նոյն բանն
 է, առանց փոփոխութեան ընդուն-
 ւած:

Արդար բառն տաճկերէնի մէջ
 կը չանալէ՝ կաւեխայ, զոր նշանու-
 կութեան մասին փոքրիկ փոփո-
 խութեամբ մը ընդունած է հայ-
 կաբանութիւնն, այսինքն՝ յաւել-
 եալ յոգալութեան, յանաչառու-
 թեան և իրարի վարս:

Ռեքնիւն արդար բառն կը նշա-
 նակէր, էր երբեմն, ուղղակի, ու
 պարկեշտ և, իբր մտիկայ, իրաւ,
 իրաւայի: Հիմա անդործածելի բա-
 ռերուն կարգն անցած է, և միայն
 բառը քրքրիկներու կը ծառայէ իբր
 զարդ:

Օրինակ՝ Արդար մարդ, ար-
 ցար կշիւ. ևն:

Աւագ. հ -- Այս բառ սուգեա
 կազմուած է: Աւանակ բառին, որ
 հայ չէ, սուսկին փոխին առնելով,
 տակէ մ'ի վիզին տարի յառաջ խառ-
 նած են, որովհետեւ յայնժամ
 պիպիւ չկար, ապին հետ, որ աւագ
 բառին երկրորդ և վերջին փոխին է
 և հաւելին վրայ ցանկելով կերած
 են: Բայց երբ տեսնելով որ այս
 կերպով այսինքն աւագով հաւելի-
 թին աղէկ չուտուիր կոր, ճաշակի
 տէր մարդիկ դուշած են ցաւագին
 եղանակաւ մը, աւագ:

Այդ օրէն ի վեր այս բառ ճայ-
 նարկութեան կարգ անցած է, և
 կը գործածուի վիշտ մը ցաւ մը
 յայտնելու համար, երբ կերակուր
 մը չհաւնելու վրայ է:

Ուրիշ պարագայի մէջ գործա-
 ծելն ներքին չէ:

Օրինակ -- Այս խոհարարին կե-

բախտ բներն, աւագ, բոլոր մարտա-
յով պատրաստուած են:

Վիճակի յաւաստութիւն
բայտաբերու համար գործածելու
է հնգիկ նկարանայ բառն, որ աւան-
կերէն զարափանայ բառին աղաւա-
ղումն է:

Ախտ. Ը գ - Այս եռագիր բա-
ռնն Յանգրիտ է, Ենք, որ անյի-
շտասկ ժամանակներու մէջ գաղ-
թած է ի Հայո, և էլիմայի և աւ-
գրաթեանց ազգեցութեան տակ՝
և գիրը ա ի, Ը գիրը ի ի և ք գիրը
ա ի փոխուած է: Ախտ՝ կը նշանա-
կէ հիւանդութիւն, բայց գրամա-
կուն հիւանդութիւն մարմնական հի-
ւանդութեանց համար աղա կը գոր-
ծածուի, ամենաւն ծանօթ այն հի-
ւանդութիւնը որ մարմին վրայ կը
լայ և զոր այժմու բժիշկը կը կո-
չեն մարմնի հիւանդութիւն:

Այս հիւանդութիւն բաղկիւ
յաճախողներուն վրայ աւելի կը
հաստատուի չլիման գործողութեան
միջոցաւ:

Օրինակ - Ծանրագոյն տխու մը
կը տանջէ զիս, - այսինքն չբուս
եմ. աղաւ կը նեղէ զիս, - այսինքն
մարմնի հիւանդութիւն աւելի:

Անգր. Ը - Անգրափարտիք բա-
ռնն առաջին վանին է:

Օր մը անգրափարտիքն խար-
խուլ պատի մը տակէ անցնելով,
յանկարծ այդ պատն փոսն կը փչի
և խեղճ բառն կը բաժնուի երկուքի
յայնժամ՝ այդ երկու մասերն իրենց

ակզբունքը փոխելով՝ զատ՝ զատ
ուղղութիւններ կառնուն և նշու-
նակութիւննին կը փոխեն: Անգր՝
հիւան կը նշանակէ նոն, որ հայ թեր-
թի մը մէջ անդի տեղ կը գործած-
ուի, և անդն ալ անգր ի տեղ, ի՛նչ
եղբայրական սէր: Ծառ հաւանա-
կան է որ ասոնք ի սկզբան եղբայր
և քոյր եղած ըլլան, և վերջը գր-
տութեամբ մը իրարմէ բաժնուած:

Անկուտի. ա ա - Ածանցեալ
բառ մ'է, կուտ կը նշանակէ ջերիւ-
տիք, որ ժողովրդեան բերնին մէջ
դառնալով դառնալով և սակայն
չկրնա ելով՝ դուրս ինկած է, և
փոխուած է յանկարծ գրամի. հի-
մա կուտ՝ կը նշանակէ գրամ:

Խր սկիզբը եղած ան մասնի-
կը՝ որ հնգերոտական ածանցիչ
մ'է, Բայս կուտ բառին կապելով
չինած են անկուտ բառը, Յետոյ
անանելով որ անկուտութիւնն որ
լսու օրէ կը ծուարի և կընդարձա-
կի ու կերկտրի, անկուտ բառին
ծայրը աւելցուցած են երկայնու-
հասակ ի գիրը, և այն պարզ բառն
եղած է անկուտի՝ այսինքն անդը-
րամ:

Բայց այս բառն, որ կսկիկ ա-
ծական մ'է, մարդու համար չգոր-
ծածուիր. մարդիկ անկուտի չեն
կրնար ըլլալ. գտականներու և ամեն
տեսակ անասուններու համար կը
գործածուի. ինչպէս, - Անկուտի
աւելի, շուն անկուտի. ևն.

Ապառած. ա ա և Ը գ. - Այս
բառն ինչպէս յիշտաւիցենք, ա

ծախանալ է հասարակ գոյական
ալ, իրերու ածականն կը նշանակէ՝
քարի պէս. Պողոս մարդարէն շի-
նած է այս բառ՝ հիմախուսն որը-
տերսն վրայ գոյծածուելու հա-
մար, իրերու գոյականն կը նշանակէ
կուզ կամ՝ խամսուս. Ստեփան մար-
դու համար չգործածուիր, այլ
գեանի, հորի համար, սրովհետեւ
երկիրն ալ մարդու պէս երբեմն
խամսուս կուսնայ, բժիշկերը
մարդուն կուզը սնչացնելու գեղը
գտած չեն, բայց խորագէտ մար-
դիկ երկրին կուզը կրնան շտկել:
Այս պատճառաւ կուզ գեանի մը
կուզ մարդէն երջանիկ է,

Շարունակելի

ՆՇԱՆԱԽՈՍՈՒԹԻՒՆՔ

1. Երեւելի ճառուեան, ար-
հեստ ջրափոխառ, բնակութիւն՝
Բերա, ընդ օրիորդ Նունոֆար Թե-
փէկէօղեան, Սիլուտար: - Դրամո-
թիս՝ հորը խնամ քօնեակին պա-
րապ շիշերն մէկ տուղինա, և մօ-
րը ճէհէղին սնաուկը:

2. Սէմէ Գափուճեան, արհեստ
ուսուցիչ, բնակութիւն՝ Արնափուտ
քէօյ, ընդ օրիորդ Թէֆարիկ Պէշ-
կիւղէլեան, Սիլուտար (Վարժուհի): -
Դրամոթիս՝ հաղճեպիւ գպրայէն
հրաժարող աշակերտուհեաց գրա-
սեղաններուն մէջ դանուած գասա-

դրքերն, և թաշկինակներն, որոց
օրինաւոր ժառանգ սրղն է ինք:

3. Խաշիկ կուտ գլուխեան՝ ար-
հեստ շէքիճի, բնակութիւն՝ Քա-
տըքէօյ, ընդ օրիորդ Արաքոսի կըզ-
պանքեան Սուլա գուլէ: - Դրա-
մոթիս՝ կտորաւոր սանար մը, վեց
հատ շումուշար սէրիսի, բնակութե-
ան, և զոյգ մը եամուր փօթ ին:

4. Յակարճան Արդարեան, ար-
հեստ գլափոխառ, բնակութիւն՝
Էյիսլ, ընդ օրիորդ Մարիամ Սէր-
սէմեան, Բօնիարքի: - Դրամոթիս
որովհետեւ բանաստեղծուհի է, իւր
շինած մանկներն և կողքերը, և
իւր սիրուն քիթեան:

5. Կառնապիթ Թուրքմանա-
եան, արհեստ գլափոխիճի, բնա-
կութիւն Եէտի գուլէ, ընդ օրիորդ
Փէնպզ Տիւտիկճեան, Պոյաճը օ-
տարար: - Դրամոթիս՝ խալիք կու-
րած խանաթայ մը:

6. Լեւոն Տէրտէրեան, ար-
հեստ բեռնաբարձ իմաքսատան,
բնակութիւն Զիլիֆտար, ընդ օրի-
որդ Վէրդին կտորկտորեան, Մօ-
տիսթրա, ի խաղիւղ: - Դրամոթիս
յաճախորդներէն շահուած թօփե-
լով խումաշներ, ամեն տեսակ:

7. Միհրան Փօշայեան, արհեստ
տնտես, բնակութիւն՝ Գասրմ փա-
շա, ընդ իլիմօնիկ Թուրուճեան այ-

ըէ, տնտեսուհի ի ճիւղալի: - Դրամածխո՛ւ ուսանողուհեաց սակառնե-
րէն իրեն ինկած գգալներն, չա-
թալներն և ճաթած պնակներն:

8. Քրիստոս օհան, գաւառա-
ցի, արհեստ բեռնակիր, ընդ օրի-
որդ Լիւիզա Խլլութքիթեան՝ ի Գա-
տըքէոյ: - Դրամածխո՛ւ աղտոտ ջու-
րի գաւաթ մը, թոռլէթի տրկղիկ
մէ և քաղցրահամ թեանց անթիւ
սրտակներ, պարտպ:

ՀՕՐ ՄԸ ԿՏԱԿԸ

Երեւելի հարուստ մը, որ իւր
կիւնն ու երեք զաւակունքը կաթու-
ղին սիրով մը կը սիրէր, և կը խոր-
հէր միշտ որ մեռնելէն ետքը անանց
թողոյր մեծ ժառանգութիւն մը,
պաշէս զի տունն և օրհնեն զինքը,
գրամական փառքի կորուստ մը ու-
նենայով, կը յուսահատի. և սրով-
հետեւ ծեր էր, կասկածելով թէ
այս կորստեան վրայ շատ չպիտի
ապրի, կը շինէ կտակագիրը:

Եւ արդարեւ քիչ ատենէն խեղճ
հարուստը կը մեռնի իւր կնոջ և իւր
զաւակացը արտասուացը մէջ, զոր
կը հոսեցնէին վախճալով թէ հո-
գեղարձ կըլլայ:

Նոյն երեկոյն անտուկը կը կոտ-
րուի, որովհետեւ բանալին բնառե-
լու ժամանակ չկար, և կը գտնուի

կտակը որ, անտուկին մէջ մինակ
մնացած ըլլալուն համար շատ մը-
սեր էր:

Ահաւասիկ այդ կտակը:

« Խեղրո զլուխս և բոլոր կա-
րողութիւններս տեղը, առանց թե-
ւողբութեան միայն իմ կաքէս մըդ-
եալ ահա՛ կը գրեմ՝ կտակս, և կը
խնդրեմ որ ըստ այնմ բաժնուի
իմ տմոռղ հարստութիւնս սիրելի
կնոջս և սիրասուն զաւակացս մէջ,
յետ վճարելոյ այդ հարստութեանս
մէջէն՝ մտավճառին, հոյսավճա-
ռին, նպարտվածութեան, տնտեսա-
ւանին և տանն ինձ հետ գործը-
նող և ինչ առնելիք ունեցող վա-
ճառականներուս ունեցած պարագայ:

Թողած հարստութիւնս ո՛չ ոս-
կի է և ո՛չ անոր - թոռանական
ըզոտու - ոտորաբաժանու մններն, կը
թողում միայն քանի մը շարժուն
կալուածներ, զորս վայելած եմ ի
բաղմաց հետէ, և որք ինձ ծառա-
յած են միշտ հաւատարմապէս:

Կը խնդրեմ մանաւանդ որ իմ
մահէս վերջն ալ պէտք եղած խը-
նամքն տարուին առանց՝ առանք
իրբեւ. հաւատարիմ ծառայներ են
ինձ:

Կնոջս կը նուիրեմ, ասկէ իբր
60 տարի առաջ, իբրեւ ճէհէղ հե-
տը բերած ամուսն ֆէրաճէն, որով,
ա՛հ, ո՛րքան դեղեցիկ կըլլար նա,
եբրեկեղեցի կերթար քարոզ մոտիկ
ընելու մեծ պահաց կիրակի օրերը,
տ՛հ, թեղճ կիւնս, շատ բարեպաշտ
է, արդեօք ո՛րչափ պիտի լայ մահ-
ուանս վրայ:

Կը նստիլքեմ իրեն նսեւ ստ-
մուր և ճրլղալա քիւրքերս, որք
թէպէտ նոր փետու թեանս շինել
տուած եմ, բայց տակաւին կը մը-
նան նսիղնոր: Եւ այս նսեւներուս
փոխորէն կապտեմ անդին չմու-
նալ զիս:

Կեժ տղուս, Դիրգորիկին, կու-
տամ իմ հին աշխատանքս բազմա-
դիֆիւր սիկառնիկս, որուն մէջ ինքը
կը շինէր սւ կայսէր սիկառնեւս,
զորս այնքան աշխուժիւ և ախոր-
ժակալ կը ծխէի:

Երկրորդ, այսինքն օրթամնճա
տղուս, Յակոբիկին կը թողում, կու-
շիկներս և ճիղմէներս, որ երկար
տարիներու ծանրութեան տակ
պէտք եղածէն աւելի կարծրանա-
լով շատ ու շատ պիտի ծառայեն
իրեն ապագային:

Պզտիկ տղուս, Արթուրիկին,
կուտամ միայն հայրական օրտու-
բաւ օրհնութիւններս, որոնցմով
անշուշտ երջանիկ պիտի ըլլայ նա
ցմահ:

Կը ինդրեմ որ չցաւի զիւքը
այսպէս զրկելուս, նա աշխոյժ և
կրակոտ է, բանի մը պէտք չունի
արդէն: Թող չնախանձի եղբորդը
միայ, որոց թողած հարստութիւնս
շատ շատ քանի մը տարի միայն պի-
տի բաւէ, բայց հօր մը օրհնու-
թիւններն յարատեւ և անսպառ
են:

Ի վերջոյ՝ կը մաղթեմ Բարձ-
րեպէն, որպէս հոն երթամ նէ ալ

անձամբ պիտի ինդրեմ՝ երկար
տարիներ՝ կեանքս և որդւոյս, որոց
ապագայն կապահովեմ ներկայ կը-
տակագրովս: Ամէն:

Գրեալ յամին 1880 ի խոտիկի զ
Կ. Պոլսոյ, ի ձեռն կրակագիր

Յուսէֆ - Է. Աբ-Է-Բ-Է-Բ

Յեւ ընթերցման այս կտակին
որդէս յայտնի է գուշակել ըստ
հոգիին տան տրախութիւնը մեծ
կըլլայ, և մայր և երեք որդի վի-
րար գրկած կոկոսին ինդուլ, ցատ-
կել և պարել:

Ոմանք կարծիք յայտնեցին թէ
խենթեցած էին, բայց այնպէս չէր:

Քանի մ'օրէն յետոյ կտակա-
գրին կամքը ըստ ամենայնի կատար-
ուած էր, և պարտատէրք գոհ
արտալ մեկնած էին իրենց խանութ-
ներն:

Լուսաբեր - Այս կտակ գուշե
բաղմաց ցաւալի բան մը թաւ
տակոյն ո՛ր և է հայր մը բաւ կընէ
եթէ միայն ոյսչափ բան թաղու իսր
որդւոյ: Ըսելեայն խորխուսելով
պանոնք յաշխատութիւն: Լուսա-
հոգին իրաւունք ունէր այսպէս ը-
նելով, թէպէտ ստիպեալ և յոչ
կամաց կընէր: Այժմ՝ այդ կտակա-
գիր աղային օրդիքի հարստութեան
և երազը՝ իրականացած:

ԱՌԱԿՔ ԴԻՈՒԴԱՆԱՆ

Առաքինացոյն կինն այն է, որոյ վրայ դրեթէ բնաւ չիօտուիր:

Զախաղանց պճնասէր կանայք նախախնամութեան պատկերը կեղծանեն:

Եթէ կուդես Հաճելի լինել կնոջ՝ մի գովերայոց դեղեցիութիւնն երբ զարդարանաց զրազած է ինք:

Դեղեցիկ կանայք ինչ համոզին զմեզ՝ նոյն խակ այն ատեն երբ չեն խօսիր մեզ հետ:

Ամբողջ աշխարհ չկրնար երջանկացունել կին մը՝ որ իւր ագեղութեան գիտակից է:

Զից բան մը աշխարհի մէջ զոր ծածուկ պահեն այնչափ դրժուար բլլոց: սրչափ նորատի կին մը որ չուզէր ինքզինքը պահել:

Կնոջ համար սէրն իրաւունք մըն է, և որանց համար պարտք մը:

Իմաստուն ամուսնոյ մը համար՝ կնոջ մը բարոյական ագեղութիւնն ամենէն ահռելին է:

Սեւ զգեստը կնոջ շատ կը վայելէ, վասն այսորիկ սգաւորու-

թիւնը կնոջ համար բողբոջի բողբոջ մէն է և ճիշտ ատոր համար երբեք չպիտի ամուսնանամ, որպէս զի կինս չիւնի այն անդին զրկել զիս:

Կանայք երբ հաճելի բլլալու տալիքն անցուցած բլլան՝ աստուած սիրտ թեան կուտան ինքզինքին: Կը թուի թէ Աստուծոյ ներշնչանքով թեան շուտ կը վառահին՝ հուսկ ուրեմն Անոր նախնիքով ինչ որ մարդիկ այլ եւս չեն ուզեր:

Մոլի կնոջ մը համար՝ ծերութիւնը պատուհաս մըն է իսկ առաքինացոյն համար երջանկութեան ապաստանատուն մը:

ԶՈՒՍԻՃԱԼԻՔ

Բարեկուստականութեան պաշտոնատունը այս տարի 22 կուտավորաց վարձատրութիւն տուաւ: Որովհետեւ իրենց կառաց մէջ մուցուած իրենն ուստիկանութեան յանձնած էին, բուն տերերուն դարձնելու համար:

Այս վարձատրութիւն՝ որ դուլիի դորժմէր, ունեցած է տիւր հեռեւութիւն մը:

Անցեալ օր կառավար մը իւր մէկ սրտակից բարեկամին այսպէս կըսէր:

— Այո, վարձատրութիւն, և

տանն անդամին իմ բաժինն ունիմ
եւ այդ վարձատրութեան մէջ :

— Բարեկամն պատասխանեց ,
այդ կանոն միմէ բանալի միշտ
ճամբորդ մը , որ կառքիդ մէջ բան
մը մոռնայ :

— Անշուշտ ոչ , բայց յայնժամ
ես անոր տեղը կը լեցնեմ . ինձ վե-
րաբերած մէկ բանը կառքիս մէջ
կը դնեմ , ե զայն կը տանիմ յոնձ-
նեւտտիկանս թեան :

— Եւ այդ բանը , կանցնիս
անկէ :

— Այն ամենեւին , երկրորդ օ-
րը կինս կերթայ կը պահանջէ , իբր
բուն տէրն :

* *

Պարոն մը , որ քանի մը ամիս-
ներէ ի վեր ինքզինքը շատ տկար
կզգար , կորսէ երթալ եւ ինքզին-
քը ցուցնել մեծանուն բժշկի մը :

Հոշակուոր բժիշկն յետ մե-
ծաւ իննամք քննելոյ իւր հիւան-
դըն որ կըսէր թէ անհնարին տկա-
րութիւն մը ունէր , կը հարցունէ .

— Ինքզինքդ դժուր կ'աժիլես .
եւ կսկսի մատներովն զննել հիւան-
դին պտերն եւ կըսէր , որոյ վրայ
կը տեսնուէին խոշոր կոտրուածք-
ներ :

— Այո՛ , տօքթօս :

— Պէտք չէ շարունակես , վա-
սըն զի այս կոտրուածքներուն պատ-
ճառաւ այնքան արիւն կ'արնցու-
ցեր ես , որ մեծապէս վնասած է
քեզ :

* *

Փառասարան մը բանտարկելոյ
մը խցիկին մէջ :

— Բարեկամ , կրտէ նմա փառ-
տարանն , ու խոխ եմ՝ ձեզ ծանու-
ցանելով թէ վաղը պիտի ներկայա-
նաք դատաւորաց առջեւ : Եթէ ար-
դարանաք , որպէս կը յուսամ , տ-
ղատ պիտի լինիք յաջորդ ոլն , որ
է կապանդ :

— Եթէ կարելի է , կը պատու-
խանէ բանտարկեալն : Կը խնդրեմ
որ ու թ օրուան համար յետաձգէք
այս գործն :

— Ինչո՞ւ այս յատպօս մ :

— Զի եթէ աղատ լինիմ նոր
տարւոյն առաջին օրն , հարկ պիտի
լինի նուէրներ պատրաստել :

* *

Ծովու բողեիքի մը մէջ տը կու-
հաւորեալ սենեակներ կ'ան :

Ճամբարդներ կը համբին :

— Բայց , տղայ , այս սովան-
ներն մաքուր չեն :

— Ի՞նչ կըսէք , պարոն , ան-
կարելի է :

— Այս անկողնոյն մէջ պառ-
կող եղած է արդէն :

— Ճշմարիտ է :

— Եւ դուն սաղմններն չես
փոխած :

— Այն անձը որ կը սրտիկեր
այս անկողնոյն մէջ , ամեն օր շա-
րունակաբար բողնիք կը մտնէր .
ուրեմն կարելի չէ՝ որ սովաներն
անմաքուր եղած ըլլան :

* *

Արդարութեան աստեանի մը մէջ :

— Գտաւորն առ ամբաստանեալ մի : Եւամենայ բանադրեալ թեան գատապարտած են :

— Գատապարտեալն : Շնորհաւոր եմ տէր գատաւոր :

— Աւելորդ շնորհակալութիւն :

— Ինչո՞ւ համար, երբ ամբողջ ամառն համայն Բարիկոյիք գիւղադնացութեան մէջ են, ինձ համար շատ այսպանելի պիտի լինէր տեսնուիլ Բարիկոյի մէջ :

* * *

Աղնուական հարուստ մը, որ կին մը միայն ունէր, և ո՛չ որդի, հիւանդանալով մի քանի օրէն կը մեռնէր : Կինը սակայն մեռնիլը կը պահէ, որպէս պի տը թմանայ, և կերթայ մերձակայ փողոցին ծաւն բնակող հնակարկաւոր կը համոզէ, ու կանչէ տուն կը բերէ, և կը դառնեցնէ զայն իւր մեռած ամուսնոյն անկողինը, պատուիրելով անոր, որ երբ նստայն գայ, յայտնէ իւր վերջին կամքը, այն է իւր բոլոր հարստութեան՝ իւր կնոջ թողութն :

Հնակարկաւոր կը համոզուի և կը մանկ տնկողին, և երբ նստաւոր կուգայ, ու կը հարցնէ անոր կամքն այսպէս կը խօսի նա :

« Կը կամիմ որ՝ տէր նստար, իմ բոլոր հարստութիւնս երկու մասի բաժնուի, մէկ մասը տրուի մերձակայ փողոցին բերանը բնակող հնակարկաւորին, և միւս մասը կը-

նա՞ն, որ պէտք է խոտանայ յետ մահուանս ամուսնածալ այդ հնակարկաւորին հետ :

Հնակարկաւորին խորագիտութիւնն կը յաջողի, թի՛չ ատենէն տէր կը ըլլայ հանդուցելոյն հարստութեան կիսոյն և անոր կնոջն :

* * *

Մեծատուն մարդ մը մեռնելով՝ իւր տղուն կը թողու մեծագումար հարստութիւն : Հագկատակ մը լսելով զայս կը վազէ կերթայ այդ տղուն, և անոր եղբայրն ըլլալը կը բացատրէ, և կը խնդրէ իւր բաժինն :

— Տէր, ո՛չ տպաբէն ևս և դու մի հօր դաւակ եմք, մի Աստուծոյ, հետեւաբար եղբայր, կը պահանջեմ որ ձեր ժառանգութեանէն ինձ ինկած բաժինը տաք :

Պարտեղ զայս լսելով՝ անմիջապէս կը հանէ սակի մը կուտայ այդ պատահական եղբոր, և երբ հաց կատանին զարմացմամբ կը գտնէ :

— Ի՛նչ է այս :

— Կը պատահականէ, լուռ կեցիր, մարդ չխնայ, զի եթէ ամեն մարդ գայ և ձեզ պէս իւր եղբայրութեան իրաւունքը պաշտպանէ, սյուշտի ալ չըմնար ձեր բաժինը :

ՏԵՐ ԵՐ ՏՆՕՐԷՆ - ԱՐԱՄ ԱՇՃԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ ՏՊԱԿԻ. ԱՐԱՄ ԱՇՃԵԱՆ
ԵՌԵՍՈՒՅԵԱՆ ԻԱՆ ՎԵՐԻ ՅՈՐԿ ԹԻՒ Զ

معارف عومه نظارت جليله سنك رخصت

نومبر ۵۶